

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LVI. An sola fides justificet?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

ficatus sim fide quę præire baptismum debet?

4. Fiducia specialis iustificare nequit: quia pendet à bona conscientia & vita: at hæc sequitur iustificationem; ergo magis fiducia.

5. Fides iustificans tranquillitatem parit, Rom. 9. at Specialis Fides, desperationem: Vult enim Calvinus *Inst.* 3. c. 2. quemque & Credere, & certo Cognoscere debere se esse prædestinatum, fidemque amitti non posse: At hanc fidem falli posse docet experientia Caluini desperantis: Quin & testimonium eius ibid. *Tot vanitatis recessus sunt, tot mendacij latebris scatet cor humanum, tam fraudulenta hypocrisis obiectum est; ut seipsum saepe fallat. At verò qui talibus fidei simulacris gloriantur, intelligant diabolis nihilo se in hac parte præcellere.*

DICO AD I. Non Præcipuè; quia nusquam hoc in Scriptura: Sed Euāgelium in communi iubetur prædicari.

AD II. Minor falsa nititur eodem. Nam quod præcipuè iustum est prædicari, id & creditum iustificat: at hoc est Euāgelium totum; non particula promissionum.

AD III. Falsa consequentia. Nam omnium articulorum, non promissionum duntaxat fides cessabit, quando facie ad faciem videbimus Deum ut est: idco stans hic fides respicit omnes ex æquo fidei articulos.

QVÆSTIO LVI.

An SOLA Fides iustificet?

LUTHERO-CALVINISTÆ affirmant sola fide ap-

prehendi iustificationem: sicque in Recontroversiis at differunt in Modo, ac differunt tum à nobis, tum & inter se in Modo, in Actibus iustificationis, & in voce SOLA.

I. Quo Modo fides iustificet?

1. LUTHERANUS in Gal. 2. *Fides est formalis iusticia, PROPTER QUAM homo iustificatur: Non præparat ebaritatem.* Flacciani idem tribuunt Wittenbergenfibus in *Colloq. Altemburg.*

ALIJ LUTHERANI ferè omnes id negant, quòd per modum causæ formalis, physica, aut meritorie iustificet: sed tantum RELATIVE, quia respicit, & recipit oblatam indulgentiam. His ergo, sola fides iustificat, id est, homo iustificatur per gratiam Dei non imputantis peccata, quam Fides, cum manet elemosynam, recipit. Vide infra quæst. 18. p. 60. 61.

II. Dissentiant in ACTIBUS virtutum: seu operum, ut spei, dilectionis percontentur.

1. LUTHERANI RIGIDI, ut Ministri Saxoniæ in *Colloq. Altemburg.* volunt ita Fidem SOLA iustificare, ut excludat aliarum virtutum & Prædicationem & Meritum Lutherus in Gal. 2. *Fides sine opere ante caritatem iustificat.* Et to. 1. disp. de operibus propos. 3. *Fides nisi sit sine vultu etiam minimi operibus, non iustificat: imò non est fides.*

2. CALVINUS in *Anti. Trid. sess. 6. art. 11.* SOLA ait fidem iustificare; sed non esse solam: sicut solis calor accendit solus, non tamen est solus, sed cum splendore. Sic & Melanchthon in *Locus com.* & Wittenbergenfibus in *Colloq. Altemburg.* prærequirunt eas virtutes; hisque accedere volunt Fidem, quòd PROPTER VERBUM DEI habeamus remissionem peccatorum: non propter has virtutes. Sic Flacciani seu Molles de Electorales.

III. ALII vocem SOLA volunt subaudiri, quod quæret ceteri; non ideo corrigendum; cum non interpretatur in Scriptura.

2. ALII acerrimè dimicant, esse exprimescendam ac tuendam proptis ac foci.

SVADENT vniuersim istis. 1. Scripturæ docent, hominem sine operibus iustificare.

2. Scripturæ nominant solam Fidem, omnis operibus.

3. Dicunt hominem gratis iustificari.

4. Docent, omnes, qui credunt, iustificari & saluari.

5. Prædicant efficaciam verbi Dei; quod sola fide apprehenditur.

6. Docent irritam fore promissionem si lege aut operibus nitatur, & non sola fide accipiatur.

AVTOR. Non sola fides iustificat, id est, non

est, non disponit hominem ad gratiam iustificantem, nisi vt initium & radix prima iustificationis agit quod sum est, & suas cæteris virtutibus partes relinquit, quæ etiam iustificant.

I. DOCE TVR Inductione. 1. Fides est principium: Heb. 11. *Accedentem ad Deum oportet credere, quia est.* &c. Rom. 10. *Quomodo inuocabunt, in quem non crediderunt?* Ioan. 1. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri his qui credunt in nomine eius.* Ratio. Quia appetitus nequit amando vel sperando tendere in obiectum sibi non apprehensum: sed fides apprehendit amanda & speranda: ergo spes & charitas præsupponunt actum fidei.

2. TIMOR iustificat. Eccl. 1. *Qui sine timore est, non potest iustificari.* Prou. 1. *Timor Domini principium sapientiæ.* Prou. 14. *fons vitæ.*

3. SPES iustificat. Prou. 28. *Qui sperat in Domino sanabitur.* Mat. 9. *Confidite fili, remittuntur tibi peccata tua.*

4. DILECTIO aliqua prior est remissione peccatorum: Imperfecta, tēpore; Perfecta naturâ prior est. Eccl. 2. *Qui timetis Dominum, diligite eum & illuminabuntur corda vestra.* Luc. 7. *Remittuntur ei pec. multa, quoniam dilexit multum.* Gal. 5. *Fides quæ per dilectionem operatur.* Deus tamen prior nos diligit per gratiam præuenientem.

5. POENITENTIA iustificat: Act. 2. *Pœnitentiam agite.*

6. Desiderium Sacramenti suscipiendi iustificat voto.

7. PROPOSITVM nouæ vitæ. Eccl. 18. *Facite vobis cor nouum.* Mat. ult. *Docentes seruate omnia.*

Itarum dispositionum ratio con-

formis est ordini naturæ. Nam iustificandus

1. Concipit ex auditu fidem se posse iustificari:

2. Se peccatorem intelligens, timet.

3. Sperat Deum fore sibi propitium.

4. Hinc Deum diligit.

5. Doletque se peccasse.

6. Media quærit sui expiandi.

7. Proponit emendationem.

DICO AD I. Tria notanda. 1. Apostolo *lex factorum* est, quæ iubet quid faciendum sit: *Lex fidei*, est fides, quæ impetrat gratiam faciendi. Illa occidit iubendo, non iuuando; hæc viuificat auxiliando. Et lex fidei requirit maximè fidem, dein & opera: at lex factorum maximè opera, dein & fidem.

At LVTHERO-CALVINISTAE legem operum sola opera, legem fidei solam fidem requirere fingunt.

2. *Iustitia legis* sunt opera per legem præscripta: quæ Apostolus commendat, non reijcit, Rom. 2. *Factores legis iustificabuntur, Iustitia ex, vel in lege* sunt opera, quæ fiunt sola cognitione legis, non ex gratia Dei, ideo iustificant coram hominibus, non coram Deo: & Apostolus opponit eâ *iustitia fidei*, vocatque propriam.

3. Per opera, quæ fidei opponit, & à iustificatione excludit Apostolus, intelliguntur ea, quæ fidem præcedunt & sol. s lib. arbitrij viribus fiunt: iuxta S. Aug. & Hieron. Non autem seu ante, seu post fidem facta; vt fingunt sectarij. Neque solum legales ceremoniæ: vt volunt quidam Catholici.

1. Qui Rom. 4. Eph. 2. Tu. 3. opera simpliciter excludit, nulla mentione

facta legalium, 2. Quia Rom. 2. *Qui operatur, merces imputatur secundum debitum, non secundum gratiam*: talia sunt opera, quæ solis naturæ viribus fiunt. Ex his obiecta loca soluantur. Ro. 3. 4. Gal. 2. Eph. 2. Tit. 3. Phil 5.

AD II. Et si fides subinde sola nominetur; non tamen sola iustificat: Sic ut & aliæ virtutes quandoque nominantur solæ. Cum enim plures causæ ad vnum effectum concurrant; nunc hæc, nunc alia nominatur. Deinde licet aliquando sola fides sufficiat ad miracula impetranda; non ideo etiam ad iustificandum.

AD III. Vox *Gratis* bifariam capitur: 1. Ut opponitur Debito ex iustitia, vel Merito ex condigno; tunc gratuita iustificatio non excludit Opera dispositiuè concurrentia, vel ut Merita de congruo. 2. Ut opponitur operi facto ex solis naturæ viribus; tunc ea excludit tantum merita propria, id est, nostra ex nobis; non quæ ex Dei auxilio sunt nobis, ut est fides, spes, timor, pœnitentia, &c.

INSTAS: Meritum & Merces sunt relata; si igitur iustitia ex merito datur, ergo non gratis.

DICO. Ut meritum quoddam est ex congruo, sic & merces ex congruo est, quæ magis ex gratia, quam iustitia, debetur. Rom. 4.

AD IV. Vox *Omnis* bifariam capitur.

1. Negatiuè: Ut, *Omnis qui credit, iustificatur*, id est, nemo sine fide iustificatur. Ut ait S. Aug. l. de prædest. c. 8. sit vnus doctor grammaticæ in vrbes dicatur, Omnes ab eo discunt Grammaticam, id est, nemo discit sine illo. Ita

Deus vult OMNES saluos fieri; id est, nemo fit saluus sine Deo.

2. Omnis, id est, omnia hominum genera. Nam Ro. 10. *Non est distinctio Iudei & Graci; nam idem Dominus omnium.*

AD V. Non sat est verbum sola fide apprehendi, nisi & charitate impleatur: cum, ut promissiones offerret, sic præcepta iubeat.

LUTHERVS igitur errat, fidem extollendo.

1. Quod legem impleat, quæ alioquin facta æquit impleti.

AT hoc est caritatis, Rom. 13. 10. 4.

2. Quod fides summum obsequium Deo exhibeat; glorificando eum veracem in promissionibus.

AT Mat. 5. *Videant Opera vestra, & glorificent Patrem*: non ergo sola fides glorificat; sed quæ per caritatem operatur.

3. Quod fides animam sponsat Deo.

AT media caritate.

AD VI. Foret irrita promissio, & inanis fides nostra, si iustificatio posset habere per solam legis cognitionem, aut per opera solis naturæ viribus facta.

Nusquam enim docet Scriptura, iustificationem fieri Aut sola promissionum apprehensione per fidem Aut non pendere eam ex conditione operum. Nunc vniuersè dicta explicatius & breuius dispiciamus.

QVÆSTIO LVIII.

An, & Quo Modo SOLA FIDES iustificet?

I. LUTHERVS non valens istud SOLA repetere per Scripturam, in Rom. 4. capus eam fidenter inaccessibiliter monitusque respondit: *Sic volo, Sic in hoc sit promissione voluntas.*

CALVINVS Inst. 3. c. 11. §. 19. producit Scripturas dicentes, *Fidem iustificare sine operibus*